

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Мариана Иванова, дм

Катедра Вътрешни болести

Медицински Факултет, Медицински Университет – София,

Клиника по ревматология, УМБАЛ „Св. Ив. Рилски“ ЕАД

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по специалност „Вътрешни болести“ на тема „Съдови ефекти на биологичната и таргетно-синтетичната терапия при пациенти с ревматоиден артрит“, автор д-р Георги Александров Герганов, докторант на редовна форма на обучение към Катедра „Пропедевтика на Вътрешните болести“ на Медицински факултет, Медицински Университет – Варна

Научни ръководители: доц. д-р Мария Димова – Милева, дм и доц. д-р Цветослав Георгиев, дм

Научно жури, заповед на Ректора на МУ – Варна № Р109–499 / 02.12.2025г.

Полученият комплект материали отговаря на изискванията за изпълнение на процедура по защита на дисертационен труд за придобиване на ОНС „Доктор“.

Д-р Георги Александров Герганов е завършил висше образование по медицина в МУ - София през 2011г. Трудовият му стаж е започнал в Спешен център на УМБАЛ „Св. Ана“ гр. Варна като лекар – ординатор от мес. 01.2012г. до мес. 08.2012г. Впоследствие от мес. 08.2012г. до мес. 05.2014г. е работил в Спешно приемно отделение на УМБАЛ „Св. Марина“ гр. Варна. От мес. 06.2014г. постъпва в Ревматологична клиника на същата болница, където работи и понастоящем, първоначално като лекар – специализант, а впоследствие като специалист по ревматология. От мес. 09.2016г. до момента е асистент в катедра „Пропедевтика на Вътрешните болести“ на Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна. Владее писмено и говоримо английски език, както и мускулно-скелетно ултразвуково изследване на ниво Intermediate.

Дисертационният труд е написан на 178 страници и съдържа общоприетите раздели. Онагледен е със 28 фигури и 63 таблици.

Темата на научния труд е от съществена важност, тъй като съвременни проучвания посочват, че ревматичните заболявания, включително ревматоидният артрит (РА), имат силна асоциация със сърдечно-съдови заболявания, обуславящо ръста на изследванията в тази насока. Засягането на сърдечно-съдовата система е водеща причина за смъртността при РА, поради наблюдаваната ускорена атеросклероза и повишен риск от миокарден инфаркт и мозъчен инсулт, но подлежащите патогенетични механизми за съдовата увреда, индуцирана от хроничното възпаление при РА, с най-ранните прояви на васкуларна ендотелна активация и дисфункция, са все още ненапълно изяснени. Промяната в честотата на кардиоваскуларните инциденти след въвеждането на новите терапевтични средства и интензифицираните терапевтични стратегии също е обект на множество изследвания през последните години, за да се оцени ролята на тези терапии върху тези социално-значими ко-морбидности. В тази връзка, изучаването на съдовите ефекти на модерните терапии и правилното им разбиране би довело до по-безопасно и ефективно лечение на РА и съпътстващите го заболявания, с подобряване на качеството и продължителността на живота на страдащите от тези болести.

Д-р Георги Герганов е участвал лично в събирането на данните, тяхното обобщаване, анализиране и описание.

Въведението на дисертационния труд очертава значимостта на изследвания проблем.

Литературният обзор е с обем 50 страници и показва, че докторантът има добра осведоменост по темата на дисертацията - относно етиологията на РА, патофизиологията, включително иновативни имунологични маркери, които са в процес на изучаване, настоящите терапии за болестта. Обширно са представени актуалните познания за патогенезата и патофизиологията на съдовите увреди при РА, както и съвременните методи за изследване на ендотелната дисфункция и артериалната ригидност - инструментални методи и серологични маркери. Докторантът е осъществил щателно проучване на съществуващите литературни източници в достъпните бази данни относно ефекта на биологичните и таргетно-синтетичните болестопроменящи антиревматични лекарства върху съдовите увреди. Обзорът завършва със заключителен анализ, в който автора е обосновал необходимостта от проучване на проблема, с цел по-задълбоченото разбиране на интимните механизми на двата паралелно протичащи болестни процеса. Като коментар мога да отбележа, че информацията в обзора е стегната, достъпно изложена, аналитично структурирана и концептуално подредена. Литературният обзор потвърждава, че д-р Георги Герганов е анализирал и синтезирал

голям обем информация, има задълбочени познания по темата, които дават възможност за интерпретация на данните и съпоставяне на получените резултати за българската популация с тези на международни научни колективи.

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана и е съгласувана с поставените задачи.

Разделът „Пациенти и методи” е изложен на 19 страници, добре охарактеризира изпитваните групи и описва изследваните параметри. Изследвани са общо 79 пациенти с РА, разделени в 2 групи: 41 на лечение с TNFi Adalimumab, 38 лекувани с JAKi Upadacitinib, и 30 здрави контроли. Приложената методика на изследване позволява постигане на поставената цел и получаване на адекватен отговор на задачите, поставени за решение в дисертационния труд.

Резултатите са таблично представени, онагледни са с графични анализи и са коректно интерпретирани. Проведени са корелационни, сравнителни анализи, както и многофакторни анализи – множествен линеен регресионен анализ за оценка на връзката между вида на провежданото лечение с параметрите на артериалната ригидност и маркера за ендотелна дисфункция ADMA. Тези анализи изследват независимото влияние на лечението с JAKi Upadacitinib или TNFi Adalimumab върху показателите на артериалната ригидност и ендотелна дисфункция в сравнение със здрави контроли, както и дали тези съдови параметри се повлияват от конкретни болестни характеристики на РА. По този начин е осъществена коректна оценка на относителната значимост на факторите, асоциирани със съдовите увреди, както и на ефекта който терапията с Adalimumab и Upadacitinib оказва върху тях.

В дискусията има обсъждане на всеки от получените резултати със собствени обосновани разсъждения и аргументации, и съпоставка с данните от международната литература. Направена е обширна справка за проведените клинични проучвания и получените резултати в сферата на интерес. Анализът на резултатите е задълбочен и показва уменията на докторанта за събиране, оценка на информацията и анализиране на получените данни. Заключениеята акцентират върху основните пунктове от научното проучване. Посочени са силните и слабите страни на научния труд.

Изводите са изведени логично, ясно формулирани, тясно свързани с поставените цел и задачи, точно отразяват получените резултати.

Приносите на дисертационния труд са с оригинален и потвърдителен характер и обективно отразяват значимостта на получените резултати в научен план и приложимостта им в реалната клинична практика. Обосновават важността на контрола

върху болестната активност на РА за ограничаване на артериалната ригидност и сърдечно-съдовия риск и подчертават необходимостта от индивидуализирана оценка и проследяване на сърдечно-съдовия риск при болните с РА, с цел тяхното по-ефективно лечение.

Литературната справка е обширна и включва 521 библиографски източника.

Заклучение

Считам, че представеният дисертационен труд "Съдови ефекти на биологичната и таргетно-синтетичната терапия при пациенти с ревматоиден артрит" отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет - Варна за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“.

Дисертационният труд показва необходимите качества на д-р Георги Герганов за провеждане на научни изследвания, възможност за анализ на данните, обсъждане и формиране на изводи с научна и практическа стойност.

Поради гореизложеното, давам **положителна** оценка на дисертационния труд и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят научната и образователна степен „Доктор“ по специалност Вътрешни болести на д-р Георги Александров Герганов, към Катедра „Пропедевтика на вътрешните болести“ на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна.

05. 01. 2026 г.

гр. София

Подпис:

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

(проф. д-р Мариана Иванова, дм)